

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Knéz József ut
Kereskedésével szemben.

HIRDETME NYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden körülmények ideintéendőik.

Érmentelen levelek csak ismert kézektől
fogadjatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre
postán küldve
Egész évre " " " " 10 frt — kr.
Félévre " " " " 5 frt — kr.
Negyedévre " " " " 2 frt 50 kr.
Egy hóra " " " " 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hatásbepostator egyszeri beiktatásáért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlér 4 "asabos postatorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglal
ajdonság sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Kedd, Aprilis 16.

76. szám.

Az elkülönített földművelés.

(T.) Hogy az ipar és kereskedelem
hogy fogja magát érezni a közlekedésiügy
keretében, hogy a nagyszerű gyarapo-
dásnak indult közlekedési ügyre mily be-
folyással lesz, ha az eddigi kényelmesen
elfoglalt helyen harmadmagával kellend
megférnie? Ez nem a gazdák dolga. Amíg
az ügyek élén Baross áll és ki nem me-
riül, bele nem betegszik, óriási erőfeszítés
mellett megtehető három emberszámmak,
de egy kisebb tetterével bíró miniszter
alatt csak hamar arra a meggyőződésre
fog jutni a magyar állam, hogy egy em-
bernek három nyeret közmegelegedésre
uzurpálni még sem lehet.

Na de amint mondjuk, ez nem a
gazdák dolga. A gazdák adjanak hálát
az Ur Istennek, hogy egy külön minisz-
teriumhoz jutottak, és megfogják látni
rövid időn, hogy ez a külön miniszterium,
Szapáry Gyula gróffal az élén, mit mivel.
Ez már szociális és nem politikai moz-
zanat. Ez többet ér a gazdaközösség
nézve száz kormány változásnál, mert ez
rendszer változásnál, mert ez rendszer
váltás ami a gazdák érdekkörébe mé-
lyen bele vág, mert kizárólag érdekeit
tartja szem előtt ami eddig csak harmad
részben törtéhetett meg.

Hejh! pedig roppant sok itt a teen-
dő. Sorok írója, pár év előtt egy röpirat-
ot adott ki, melyben egy külön földmü-
velési miniszterium felállításának sürgős-
ségét fejtegeti, s ott számtalan oly dol-
got hoz fel, melyek külön miniszterium
felállítását, mint egy harapás kenyeret,
szükségessé teszi. És ha a kormány át
mondott, ha következtes akar lenni, b-
is kell mondania. Ha Szapáry Gyula gróf
egy külön földművelési miniszterium fel-
állítását kívánatosnak találta, bizonyonyal
nem azért történt, mert a volt miniszte-
rium szervezetével megvolt elégedve, ami

egy sablonszerű bürokratikus berendezés
volt, a többi miniszteriumok mintái sze-
rint, egyéb semmi. A Szapáry Gyula éles
látása bizonyonyal fölfedezte a t a szobai
gazdálkodást mely eddig a földművelési
ügyet dohosította és penésztette, csak
előre vinni nem volt képes, és nem is
lesz soha, míg a szobai gazdálkodás moz-
gósítása, s a bürokratikus elemeknek új
elemekkel való fölfrissítése be nem kö-
vetkezik.

Itt van példának a borászati kor-
mánybizottság. E nélkül a kormánybiz-
ottság nélkül a mai körülmények közt
nem élhetne meg a bortermelő közönség.
Ez kormánybizottság az ő mozgósított
személyzetével egy valóságos áldás, mely
oktat, utbaigazit, serkent, biztat, segít,
szóval úgy működik, hogy a rettenetes
floxera csapást ellensúlyoznia, már is a
felsükerek közé tartozik. E nélkül a moz-
gósított apparatus nélkül bor és szőlő
termelésünk végleg elpusztult volna, míg
most, az eddigiekénél sokkal kitünőbb
fajok telepítése által, mintegy új életre
van hivatva. És ki eszközölte volna ezt,
a mozgó személyzetel bíró kormánybiz-
ottság nélkül?

S vajjon hány oly ága van a gaz-
daságnak, mely pompásan jövedelmezne,
ha terjesztői, ismertetői, felkarolói lenné-
nek? Mert hiába minden de minden in-
tézkedés, ha a gazdaközönség élére, a
borászati kormánybizottság mintájára, ha-
sonlóan mozgósított közegek nem szer-
veztetnek, ha a dohos szobai gazdálko-
dást egy életerős tapasztaltai gazdálko-
dás nem váltja fel, mert a gazdálkodást
nem olyan mesterség, mint a melyet pa-
pirosod szoktak és lehetséges elintézni.

Meg vagyunk róla győződve, hogy
mikor Szapáry Gyula gróf a földművelési
miniszterium elkülönítésére tört, az itt
elmondottakról ő maga is megvolt győ-
ződve, s hogy az elkülönítéssel nem puszt-

tán azt akarta elérni, hogy a bürokra-
tizmus, levegőjében nem diszoló földműve-
lési ügy, tovább is e levegő senyvesztő
hatáskörében maradjon. Szapáry Gyula
gróf az ő elhatározásával egy olyan vo-
násnak adta tanujelét, mely a nagysza-
básnak közé tartozik, s a mely vonás
arra gondolatra terel önkénytelenül is,
hogy itt nagyot várhatunk és sokat rem-
élhetünk.

A szilágysomlyói kerületben mely br.
Bánffy György halálával üresedett meg, a
függetlenségi párt V á l l y i Á r p á d o t léptette
fel, ki a neki felajánlott képviselőjelöltséget el-
is fogadta.

A pénzügyminiszteriumban vasárnap dél-
ben folytak le a gyűlést a bucsóz, másrészt
az üdvözlő tisztelgések. T i s z a Kálmán kor-
mányelnök, ki eddig a miniszteriumot vezette,
először a pénzügyi közigazgatási bíróság tag-
jait fogadta, kiknek nevében Madarassy Pál
elnök mondott rövid beszédet, melyre a kor-
mányelnök szívesen szavakkal felelt. Aztán
a miniszterium tisztikara vonult be s ennek
nevében W e k e r l e Sándor beszélt, kiemelve,
hogy két évvel ezelőtt, mikor Tisza Kálmán
a pénzügyi tárcza vezetését átvette, ha nem
is reménytelenül, de kétségek közt fogtak
munkához, míg most, midőn a távozó minisz-
ter megjelölte a kibontakozás útját, önzé-
tes bizalommal folytatják. Tisza Kálmán kormány-
elnök viszont a tisztikar nagy buzgalmát,
odaadását emelte ki és köszönte meg, végül
megjegyezte, hogy a pénzügyminiszterium
élén most oly férfut lát, kit minden irány-
ban ismerni és becsülni tanult meg. A kor-
mányelnök és tisztikar élénk éljenzése közt
távozott, aztán W e k e r l e Sándor pénzü-
gyminiszter üdvözlése következett. A tisztik-
ar nevében Márfly Ágoston üdvözölte a mi-
nisztert, ki válaszában bizalmukat, támogatá-
sukat kérte, rámutatva a nagy feladatokra,
melyek a pénzügyi kormányzatnak majd min-
den ágában megoldandók: fontos törvények
végrehajtása, régi törvények korszerű átalá-
kítása és egy az állam és a polgárok igényei-
nek egyaránt megfelelő, a kor színvonalán
álló pénzügyi közigazgatás megteremtése.
Kérte az őszinte vélemény-nyilvánítását és

őszinte bizalmát, ígérve, hogy szintén ez
fogja mindig szem előtt tartani. Szavait lel-
kesen megénezték s a miniszter végül kezét
fogott a jelenvolttakkal.

Országgyűlés.

Budapest, április 15.

A képviselő ház ma rövid, formális ülés-
tartott, melyben M ü n i c h előadó bete-
jeszté a véderő-bizottság jelentését, az ez év-
ben kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló
törvényjavaslat tárgyában. A jelentés, illető-
leg törvényjavaslat az ápril 29-diki ülésben
fog tárgyalatni. Ennek kimondásával az ülés
véget ért.

Külföld.

Szerbia. A legnagyobb mértékben figye-
lemreméltó levelet közöl Belgrádból a „Mos-
kovskija Vjedomosztí“. Ez a tudósi és telje-
sen igazolja azt a fölfogást, hogy Milán király
nem egyedüli képviselője volt Szerbiában
annak a politikának, a mely éles megkülön-
bötetést csinál a szerb és a szláv megkülön-
bözött, hanem ez mely gyökeret vert a szerb
nemzet körében. A progressistákról noórius
volt mindig, hogy nem russophilok; a radi-
calisok szintén hosszabb idő óta bizonytonal
kártyát képviseltek a panszláv játékosok ke-
zében; a liberálisok szerepeltek úgy, mint a
nagy szláv eszme, illetőleg russophil törek-
vések törhetlen hívei s előharcosai. Veszűrük
Risztica iránt megingott ugyan már a pansz-
zlávok bizalma, de biztak a párt többi ele-
mében. Most maguk az oroszok kénytelenek
bovallani, hogy ezekben is csalódtak, mert a
szerb eszmet ezek is följé helyezik a szláv
eszmeinek és előbb négyezeresen szerbek —
mint a „M. V.“ levelezője mondja — és csak
azután szlávok. Azok, akik Szerbia függet-
lenségének barátai, örömmel láthatják az ün-
alóságnak ezt a nyilatkozatát, mert amellett
bizonyit, hogy mind jobban eltűnik a szer-
beknek az a kikorusága, amikor még meg-
eshetett, hogy teljesen karjaiba vetették ma-
gukat valamely idegen hatalomnak, amely
azután a maga céljaira visszaél a bizal-
mukkal.

Az új román kormányának a képviselőhá-
ban nem igen kedvező helyzete van. Főka
ennek nyilván az, a mit már szeméris vetet-
tek, hogy nem nyilatkozik őszintén arról a
politikáról, a melyet követni szándékozik.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A debreczeni csata.*)

Görgey Nyiregyházi hírek hiányában
nem tudta, ha vajjon elönyomultak-e az or-
szok Debreczen felé, neki pedig az eshető-
séget szem előtt kellett tartania, elhatározta
tehát, hogy további hátrálást serege zömé-
vel nem az egyenes vonalon folytatja. Ehez-
képest a seregnek a III és a VII. hadtes-
tekből álló zöme Nyiregyházi a debreczeni
utból keletre elágazó utra irányított, míg
Nagy Sándor az I. hadtesttel mint oldalvéd
Debreczenen volt átvonulandó, hogy a Be-
rettyó balpartját elérje és azt Berettyó-Ujfa-
lunál a nagyváradi országgal részatosan
megszállja.

A Berettyóvonalon kellő időben leendő
elnyerésén s a seregnek súlyos veszteségek
elleni biztosításán alapuló menetterv a követ-
kező volt:

Jul. 31. a zöm Nagy-Kálló, oldalvéd Hadház.	
aug. 1. " Nyir Adony. " Debreczen.	
aug. 2. " Vámos Péter " Debreczen.	
aug. 3. " Nagy Léta " Derecske.	
aug. 4. " Kis-Marja " B.Ujfalu.	

E menetterv megfelelt Görgey serege
akkori helyzetének, csakhogy az oldalvéd ál-
tal Debreczenig tett menetnek nem egyeznek
a fentebbi menettervvel. Nagy Sándor paran-
csot kapott, hogy ellenséges tulerével minden
ütkezet elől térjen ki, vagy a választott me-
netirányra vagy oldalvást a sereg zömének
menetvonalára visszahúzódva, Nagy Sándor
további időzése aug. 2-án Debreczenben a vi-
szonyoknak ő maga által leendő megítélésétől
tétetett függővé. Meg lón neki hagyva, hogy
messze kiküldendő őrzáratok által tüzetes hi-
reket szerezzen s gyakori és pontos jelenté-

seket tegyen az oroszok mozdulatairól és ere-
jéről. Nagy Sándort előre hagyta nyomolni
Debreczen felé, hogy hadteste oldalvást leen-
dő hátrálást szükségének esetén könnyebben
csatlakozhassék a sereg zöméhez.

Igy hangzott a Nagy Sándornak adott
intézkedés, mely azonban nem zárta ki az
utólagos módosítás lehetőségét s úgy látszik
hogy lényeges részben módosított is, a
mint később látni fogjuk.

Nagy Sándor, ki jul 31-én Fejértóra
ért, aug. 1-én Hadházára vonult hadtestével
s miután határozott híreket vett az oroszok
előnyomulásáról, az étkezéssel összekötött
pihenő után még aznap este tovább indult
Debreczen felé, hová aug. 2-án hajnali 2-3
óra közt ért. Csak a Hadházától Debrecze-
nig tett erőtetett menet által sikerült Nagy
Sándornak előnyt nyerni az oroszok fölött.
A városi Nagyerdőn megállapodtak s aztán
táborba vonultak.

Nagy Sándor hadteste három hadosz-
tályból állott, összesen 8906 emberrel és 43
ágyuval. Ehez járult még Korponay oszlopa
mely 3280 fónyi gyalogságból — ebből es k
1110 volt löfegyverrel ellátva — továbbá
380 lovasból állott 4 ágyuval. — Korponay
csapataiba a honti, borsodi és abauji véd-
csapatok egyes osztagjai is be voltak osztva.

Nagy Sándornak eszébe sem jutott Deb-
reczenél ütkezetbe bocsátkozni s már meg-
tette intézkedéseit a menetnek Derecske felé
folytatására a hadszervonatot, a betegeket
stb. illetőleg. A gyalogság egy részének ét-
kezés után szintén tovább kellett vonulnia. Az
időközben bekövetkehető támadás esetére ki-
jelöltetett az elfoglalandó állás s nehogy a vá-
ros utólagos ellenséges megtorlásoknak legyen
kitéve, határozatokba ment, hogy nem fog-
ják azt védelmezni s a városi nemzetőrséget
otthonmaradásra kötelezik. Nagy Sándor az
ütkezetre teljesen a kalmatlan nyitl tájékon
Debreczennél a sikon tova húzódo halomhátak,
árkok, szőlőskertek s a városi erdő felhasznál-
lásával s a várostól 800 lépésnyire nyugot-

nak Ujváros irányában jó és fődött állást
foglalt.

Máriássy hadosztálya, 3782 ember 21
ágyuval, négy lovaszázad által erősítve mint
balszárny az u g y n. n. Köntösgáttól balra
állott, mely északról délre elterülő széles
 völgyet metsz keresztül. Bobich hadosztálya,
2923 ember 16 ágyuval s hasonlóan négy
lovaszázad által erősítve, mint derékhad a
Köntösgáttól jobbra foglalt állást. Korponay
oszlop a ismert etében és 12 ágyuval s két
huszárzázaddal ellátta a legszélsőbb jobb
szárnyat képezte, mely kissé visszatartott
szárnyal a városi erdőre támaszkodott, míg
egy zászlóaj úgy állítottott fel a Köntösgát
mellett hogy újabb támpontot képezett az és
Bobich között. Négy huszárzázad 6 ágyuval
tartálékban maradt.

Nagy Sándor és legközelebbi környezete
türelmetlenül várta a virradatot s Görgey
parancsát a jelentésre, melyet Pongrácz Ist-
ván alezredes mint vezérkari főnök Hadház-
ról a hadtestnek Debreczenben történt tovább-
vonulásáról azzal a kéressel beküldött, hogy
további utasításokat adjon. Végre megérke-
zett Görgey parancsa, mely nemetűl és sza-
batosan fogalmazva így hangzott: „Das I.
Armeecorps hat sich á cheval der Strasse
gegen Ujváros aufzustellen und zeigt sich der
Feind, so ist er anzugreifen und zu schlagen.“
Magyarul így hangzik: „Az első hadtest
jobbra, balra az Ujvárosnak vezető uton áll-
jon fel és ha ellenséges mutatkozik, támadja
meg és verje meg.“

Nagy Sándor épen egy kémszemlérl
tért vissza, melyet lovaságának egy részével
tett és még lóháton ült, midőn a fennebbi
parancs megérkezett. Midőn Pongrácz felol-
vasta azt tábornokának, oda nyilatkozott, hogy
engedelmeskedni kell neki, minthogy Görgey
talán jobban van értesülve az oroszok erejé-
ről, vagy pedig bizonyos hadműveleti célt
követ.

Több főbbrangu tiszt, köztük Máriássy
kikkal Nagy Sándor ott helyben érkezett,

ugyanazon nézetben voltak. A támadás ke-
resztül vitela azonban tüzetesebb megbeszé-
lést igényelt, melyre Nagy Sándor Pongrácz
Istvánon kívül Máriássy, Bobich, Mesterházy,
Korponay, Antos János vezérkari alezredes
magához hívta. Ezeknek kívül Liptay Bé-
br. és Szapáry Géza gr. főtisztek is résztve-
tek az értekezleten. Ezen azonban mindenek-
előtt azon kérdés került elődöntésre, vajjon
általában vállalkozni kelle a támadásra.

Máriássy Nagy Sándorral együtt a pa-
rancs követelése mellett volt. Mesterházy
ingadozott, Bobich úgy vélekedett: „Ha ez
ellen megtámad, futni úgy sem lehet ütkezet
nélkül“, és Korponay, mint Pongrácz István a
parancs félrevetését (!) követelték. Végül ab-
ban állapodtak meg, hogy a támadás az or-
szok ellen elmaradt és éjjel tovább vonulnak.
Miután Nagy Sándor Máriássyval és
más tisztekkel még egyszerre végig lo agolt
az előrsök előtt, visszatért a táborba, mely
fölött Bobichra ruházta a parancsnokságot,
míg ő Máriássyval és Pongráczozal Deb-
reczenbe lovegolt, hogy egy ottani vendéglőben
ebédelhessen.

A közleményt, mely egyes munkákban
megjelent, hogy Nagy Sándor tiszteivel egy
Debreczen városa által tiszteletre rendezett
lakomán dobozódtott, mikor az ellenséges tá-
madás történt, úgy Pongrácz, mint mások
határozottan tagadják. Nehéz is elhinni, hogy
Debreczen akkori atyái az ellenséggel a ka-
puk előtt arra gondoltak volna, hogy lako-
mát rendezzenek.

Mielőtt Csegéről elindult Paskiewitsch
hg., Haynau br. ama kívánságára, hogy old-
dalban és hátban fenyegetse a déli magyar
haderőket egy orosz elkülönítmeny által,
Chrulow ezredet 4 dsidásszázaddal, 50 ko-
zákkal és 4 ágyuval Madarason át Szt.-Mik-
lóásra küldötte, hol azt a hirt kellett terjesz-
tenie, hogy egy elővéde utánnomuló erő
oszlopnak. A mint Chrulow aug. 2-án Szt.-
Miklósrá ért, értesült róla, hogy az osztrák
főhadcsereg teljes menetben dél felé tart és

*) Mutatvány: Gelich Rikárd tábornoknak: „Ma-
gyarország függetlenségi harca 1848-49-ben“ című
most megjelent művéből. Megjelent Aigner Lajosnál Bu-
dapestben.

Csak hogy éppen abban van a hiba, hogy nem lehet összehasonlítani. Oroszországban igen jó szemmel nézik a romániai dolgok új alakulását, ez már maga is gyanússá tenné a Catargiu-Lahovary kabinet külpolitikai álláspontját.

Boulangier Brüsszelből folytatja a francia köztársaság elleni üzemelt. Párhívei vasárnap Langerre és Le-Herisse képviselők vezetése alatt Versaillesben dísz lakomára gyűltek össze, melyen elmondott az a beszéd, mit Boulangiernek kellett volna elmondania. A boulangierizmus fura tanai és formulái a beszédben úgy vannak kifejezve, hogy a köztársaságnak nem szabad parlamentarizmus köztársaságnak lennie!

Egyébiránt a versaillesi lakoma után következett „a fekete leves” is: a mennyiben a nevezett képviselőket a rendőrségre vitték és ott jegyzőkönyvbe vették nyilatkozataikat.

Belgium békén türi eddig fővárosában Boulangert, de nem lehetetlen, hogy a semleges állam kormánya egy időn túl megfogja sokalni a helyzetével összeférhetlennek tartani, hogy e kalandor belga területéről intézze és vezesse igazságait a francia „parlamentari köztársaság” ellen, melylyel Belgium békében és szomszéd baráti viszonyban él.

Nevezések a debreczeni áprilisi havi versenyekre.

Első naphétfőn április 22.

I. Eladóverseny. 800 frank egyleti díj. Távoltság 1600 méter.

1. Geist Gáspár ur 4. é. sz. h. Kaján f. v. 600 frt.
2. Ugyanaz 5. é. s. p. m. Dacsoz f. v. 600 frt.
3. Gr. Zichy Károly husz. hdn. 7. é. p. h. v. csillag Tüske (imp. irlandi ap. Strabantiar, a Fair Plain) 400 frt.
4. Harkányi János ur id. sz. k. Ledgyes f. v. ap. Labancz. 300 frt.
5. Br. Üchritz Zsigmond 6. é. sg. k. Kedves f. v. ap. Bajnok 450 frt.
6. Ifjabb br. Wesselényi Miklós 6. é. st. p. m. Jordán (Resschild után) f. v. ap. Sámson, a Figura 500 frt.
7. Seydl Ferenc husz. fhdn. ur id. st. p. k. Éva f. v. (Diophantus után) 500 frt.
8. Boér Sándor hv. h. fhdn. ur id. sg. k. Hajnal f. v. ap. Hajnal a Diophantus 500 frt.
9. Ugyanaz id. p. h. Rabulista f. v. 300 frt.
10. Hegedüs Sándor hv. h. hdn. ur 7. é. sz. k. Olyó f. v. 400 frt. (Elzárattott 10 nevezéssel.)

II. Vadászlovak sikeresenye 1000 frank Állam díj. Tav. 2000 mtr.

1. Kutschenbach Sándor h. fhdn. ur. 5. é. p. m. Rigoletto t. v. ap. Prince Paris a Zebra.
2. Ugyanaz 6. é. p. k. Parisist v. ugyanaz.
- Geist Gáspár ur 4. é. s. p. k. Olyó.
4. Ugyanaz 5. é. s. p. m. Dacsoz f. v.

5. Jankovich Gyula ur Rendetlen.
6. Dollereder Emil husz. hdn. ur id. fkb. m. Cyclop t. v. ap. Kettledrum a Cymba.
7. Gr. Starhemberg Vilmos h. hdn. 5. é. b. m. (Parnot t. v. ap. Shalov a camomiles.)
8. Ugyanaz 5. é. b. k. Tréschiet v. ap. J. Baccaner a draceno.
9. Harkányi János ur 3. é. p. m. B. tang f. v. ap. ismeretlen a Lady Patroness. (Elzárattott 9 nevezéssel.)

III. Akadályverseny. Hölgyek tiszteletjébe és 600 frank egyleti díj. Távoltság 3200 méter.

1. Geist Gáspár ur 5. é. s. p. k. Gólya f. v.
2. Gr. Zichy Károly husz. hdn. 7. é. p. h. v. csillag Tüske.
3. Br. Üchritz Zsigmond 6. é. sg. k. Kedves f. v. ap. Bajnok.
4. Geist Gáspár ur 4. é. s. p. m. Békés. (Elzárattott 4 nevezéssel.)

IV. Eladó akadály verseny 800 frank államdíj. Távoltság 4000 méter.

1. Kutschenbach Sándor h. fhdn. ur 5. é. st. p. m. Pedro t. v. ap. Hastina a Pepitta Testington után 800 frt.
2. Geist Gáspár ur 4. é. s. p. m. Békés 1000 frt.
3. Merhal Ernő h. fhdn. ur id. s. m. Svihák t. v. ap. Kalandor, a Xautippe 1000 frt.
4. Harkányi János ur id. st. p. k. Arbennet v. 800 frt. (Elzárattott 4 nevezéssel.)
- Kelt Debreczenben 1889. április hó 11. é. n. esteli 10 órakor.

Engeszer József titkár.

Második nap kedden Apr. 23-kán.

I. Debreczen sz. kir. város díja 100 drb. cs. kir. arany, melyből 90 arany az első, 10 arany a másodiké. Tav. 1400 méter.

1. Geist Gáspár ur 5. é. s. p. m. Dacsoz f. v.
- Ugyanaz 4. é. s. p. k. Olyó f. v.
- Ugyanaz 5. é. s. p. k. Gólya f. v.
4. Harkányi János ur id. sz. k. Ledgyes f. v.
5. Br. Üchritz Zsigmond ur 6. é. sg. k. Kedves f. v.
6. Ifjabb Br. Wesselényi Miklós ur 6. é. st. p. m. Jordán f. v. (Elzárattott 6 nevezéssel.)

II. Eladóverseny. 1000 frank egyleti díj. Távoltság 1600 méter.

1. Kutschenbach Sándor h. fhdn. ur 3. é. st. p. m. Pedro t. v. 800 frt.
2. Geist Gáspár ur 5. é. s. p. m. Dacsoz f. v. 1000 frt.
3. Ugyanaz 4. é. s. p. k. Olyó 1000 frt.
4. Ugyanaz 4. é. sz. h. Kaján 1000 frt.
5. Jankovich Gyula ur Rendetlen 500 frt.
6. Dollereder Emil h. hdn. ur id. fkb. m. Cyclop t. v. 1000 frt.
7. Gr. Zichy Károly husz. hdn. 7. é. p. h. v. csillag Tüske 800 frt.

Szolnokon csak egy zászlóalj hagyott, ehhez képest elkülönítmenyével Ujvárosra ment s aug. 5-én onnan Debreczenbe, de ezzel Haynaunak, baloldala fedezetlenül maradt. — A mint Osten Sacken Tokajt megszállotta, Paskiewich hg. aug. 1-én a II. és III. hadtesttel, a 12. gyalogosztályal, két lovas ezreddel és a negyedik hadtest egy könnyű lovas dandárával Csegéről Ujvárosra indult. Odaérve, portyázó csapatok küldtek k úgy H. Bösörmény, mint Debreczen felé. Előbbi irányban mit sem fedeztek fel, míg Ujvárostól egy órányira egy magyar csapatra bukkantak a kozákok. Erre Bebutow hg. hét század muzulmánul és egy század kaukázusi lovasal kémszemlére küldetett Debreczen felé s ettől aug. 2-án hajnalban azt a jelentést vette Paskiewich hg. hogy Debreczennél magyar csapatok állanak, erejük azonban nem puhatolható ki.

Aug. 2-án reggel Debreczen felé indult Ujvárosról az orosz főhadserg. Az ország utól rézsut jobbról a II. balról a III. hadtest nyomult elő, mindkét oldalán a nagyszámú lovaság, míg a tüzérség az uton haladt. A 12. gyalog hadosztály a két lovas ezreddel képezte a hávédet, Classenapp lovas hadosztályja, mely egy mértőldnyire megelőzte a sereget, az elővédet. Fegyverekre érve, a magas és sűrű tengeri vetések miatt az egész sereget az uton egy ozzloppá kellett alakítani s ez alakulást az előre rendelt 3. könnyű lovas hadosztálynak kellett fedezni.

Ütközött Debreczennél aug. 2-án. Az előrsül előre tolt két zászlóalj visszahúzódásával Bobich 1 1/2 órákore egy ágyulövessel riadójelet adatott, mire Nagy Sándor csapatai a számukra kijelölt állásokban fegyverben állottak. Négy előre tolt huszárszázad is csakhamar meghátrált az orosz elővéd egy dsidás ezrede előtt, mely azonnal a magyar ütég k hatásos tüzebejutva, gyorsan meghátrált. Glasenapp bevárta erre a sereg zömének megérkezett, mely 2 1/2 órákore ágyulövésnyire ért Nagy Sándor állásától és kifejődött.

A harmadik lovas hadosztály által fe dezve az 5. gyalog hadosztály első és a 4. gyalog hadosztály második harcvezetőkönk vonult fel. Amint később a 7. és 8. gyalog

hadosztályok is megjötték, ezek képezték a második harcvezetőkönk, míg a 4. jobbra az 5. hadosztály mellett az első harcvezetőkönk foglalt állást.

A mint a gyalogság kifejődése kezdetét vette a harmadik lovas hadosztály itegei egy osztrák löpentyű-ütéggel együtt előre vonattak, hogy a támadást a magyar balszárnyra — Máriássy — bevezessék. Nagyon élénk ágyuharcz fejlődött ki, melyben Máriássy fődüföten felállított itegei oly sikeresen működtek, hogy az orosz ütégeket, miután sok lovat vesztektek s a legényei nagy része megsebesült, ki kellett vonni a tüzből.

Az oroszok csakhamar új ütégeket vontak előre s egy dandárral megtámadták Bobichot, hogy áttörjék a magyar hadállást, míg Glasenappnak négy könnyű lovas ezreddel Máriássy mellett megkezdte és hátrálási vonalától elvágni. Glasenapp elkésett és a támadás Bobichra nem sikerült a magyar tüzérség erőlyes közelbélése folytán. Már 5 óra volt, midőn Paskiewich hg. egy hatalmas támadás által a magyar jobb szárnyra — Korponay — készült a döntést előidézni. Négy nehé ütéggel, 48 ágyuval előre, melyek Korponay ugyszólván nyitott jobb oldala ellen voltak irányítva, nyomult elő a 7. és 8. gyalog hadosztály egy egy dandára, követte a más két dandár mint tartalék által, míg a három lovas hadosztály a muzulmán lovasággal elől a gyalogságtól balra nyomult elő.

Az orosz 48 tizenkétfőtön ágyu gyilkos tüze által megrendítve, melyet a száma és kaliberre nézve gyengébb magyar ágyuk annál kevésbé viszonyozhattak erősen, mivel már löszerhiány állott be s ágyuk is szereztek le; Korponay csapatai már ingadozni kezdetek, midőn 32 század rendes lovaság a muzulmán ezredekkel és 2 század kaukázusi hegyi néppel élőkön pokoli lármával rájok vetették magukat, a 16. zászlóalj hasonló számú támogatással rohamra nyomult elő. Erre megtört Korponay hiányosan felfegyverzett 3000 emberének ellenállása s futásnak eredtek részint a közeli erdőbe, részint a városba. Időközben Bobich is előlről hátulról megtámadtatott a közepén, ő maga alól is kilótték

8. Harkányi János ur id. st. p. k. Arbennet v. 700 frt.
- Kutschenbach Sándor h. fhdn. ur id. sg. h. Helgoland ap. Hymeanens a Herzogin 700 frt. (Elzárattott 9 nevezéssel.)

III. Eladó, akadály verseny 1000 frank államdíj. Tav. 3200 mtr.

1. Geist Gáspár ur 4. é. s. p. m. Békés 800 frt.
2. Br. Üchritz Zsigmond 6. é. sg. k. Kedves f. v. 400 frt.
3. Seydl Ferenc husz. fhdn. ur id. st. p. k. Éva 500 frt.
4. Boér Sándor hv. husz. fhdn. ur id. sg. k. Hajnal 500 frt. (Elzárattott 4 nevezéssel.)

IV. Nagy akadályverseny 1200 frank államdíj. Távoltság 4000 méter.

1. Kutschenbach Sándor huszár fhdn. ur 5. é. p. m. Rigoletto t. v.
2. Ugyanaz 6. é. p. k. Parisist v.
3. Geist Gáspár ur 5. é. s. p. k. Gólya f. v.
4. Dollereder Emil huszár hadaagy ur id. fkb. m. Cyclop t. v.
5. Starhemberg Vilmos h. hdn. 5. é. b. k. Tréschiet v.
6. Ugyanaz 5. é. b. m. Parnot v.
7. Merhal Ernő h. fhdn. ur id. s. m. Svihák t. v.
8. Harkányi János ur id. st. p. k. Arbennet v.

Kelt Debreczenben, 1889. április 11-én. Engeszer József titkár.

Napi hírek.

— A debreczeni ref. egyház tanácstermében április hó 17-ik napján d. n. 3 órakor gazdasági ülést tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

— A dalárda erdélyi körúta. A debreczeni dalárda az idén tudvalevőleg Erdélybe megy hangverseny körútra. Hangversenyt mindenütt az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület javára tartja meg. — Az uti program megállapítása végett Kerekes Sámuel m. vásárhelyi tanár a husvétü ünnepekre városunkba érkezik.

— Löverseny. Belpti jegyek a folyó hó 22-én (hétfőn) és 23-án (kedden) tartandó debreczeni löversenyekre Szent Királyi és Kalendá urak (előbb Szepessy Antal ur) dísmiára kereskedésében a mai naptól kezdve előjegyezhetőek, illetve kiválthatók.

— Ujfokert gazda. Vasárnap a lemondott Gergely Antal eddigi fokertgazda helyére, ki ezen tisztséget az ismételt felajánlás dacára sem volt hajlandó tovább viselni, if. Csáthy Károly könyvkereskedő választotta meg. Ugyanekkor a szőlőbirtokos közönség egy öt tagu bizottságot küldött ki, hogy a fokert gazda teendőire nézve szabályzatot készítsen.

— Meghaltak a múlt héten (III. ker. 144—155 f. sz.) Csiba László 1 h. ref. velez. sz. gyeng. Mirko József 1 h. ref. velez. sz. gyeng. özv. Dien Lászlóné 81 é. ref. aggkór. Mirko Gábor 1 h. ref. velez. sz. gyeng. Dió-

szegi Mária 1 h. ref. velez. sz. gyeng. Lajos Irén r. kath. 26 é. tüdőgümökör, Mezei? fu 1 h. ref. velez. sz. gyeng. Kiss Juliánna 1 h. ref. velez. sz. gyeng. özv. Szabó Sándorné 72 é. ref. aggkór, Standa Jánosné 54 é. cath. gutaütés, özv. Haraszti Jánosné, Labonez Sára 59 é. ref. szervi szívbjaj, Hadházi Erzsébet 2 é. ref. veselőb (II. ker. 79—84 f. sz.) Szabó Sámuel 58 é. ref. aggkór, Bencez Ferenc 8 h. ref. göresök Várad Ferenc 23 é. ref. tüdőv. Könya Sándor ref. 22 é. tüdőv. Debreczeni Eszter 10 é. ref. tüdőh. Nagy Róza 19 é. ref. göresök (I. ker. 158—167 f. sz.) Sallai Bálint 42 é. ref. szervi szívbjaj, Katona Gábor 24 é. ref. tüdőv. Palóczy Juliánna 25 é. ref. tüdőh. Lódi Györgyné cath. bñh. Mészáros János 1 é. ref. tüdőh. Egri Mózesné 62 é. izr. tüdő gümökör, Marki János 75 é. ref. agyszélhűdés Kovács József 25 é. ref. vízkór, Bieber Jolánta 36 é. r. kath. tüdőgümökör, Kozák Zsuzsanna 14 é. ref. bagymaz.

— A tiszántúli ev. ref. egyházkerület r. képe megrendelésére az előzetési felhívásokat most expedálja a „Debreczeni Ellenőr” könyvkiadó hivatala. — A térkép, mely egyik elsőrangú budapesti műintézetben készült, e hó utolsó harmadában már szétküldhető lesz az előfizetőknek. — Az igen díszesen illusztrált térkép iránt élénk érdeklődést tanúsítanak irányadó egyházi körökben, sőt szerencsés volt e szükséglet pótló vállalat világi férfiak figyelmét, érdeklődését is nagy mértékben felkelteni.

— A zsidók husvétü ünnepe, a (Pasah) pászka ünnepe az Egyiptomból való kiszabadulás emlékére, tegnap este kezdődött és mához egy hétre, kedden este ér véget. A hosszú ünnepek, két elő és két utolsó napja az, melyen a munkától tartózkodnia kell a híveknek s ezt a szabályt minden buzgó zsidó meg is tartja, a mint ezek bezárt boltajtóiról is látszik. — Ezen ünnepe a debreczeni nagyvásár élénkiségét is, mely éppen ezen napokra esik, előreláthatólag tetemesen fogja csökkenteni.

— Népesedés. Debreczenben apr. 7-től 13-ig terjedő héten született ev. ref. (490-523 anyakönyvi tétel) élve 17 fiú, 15 leány, halva 1 leány, együtt 17 fiú 17 leány. — 33. (29 törvényes, 4 törvénytelen) egybekelt 1 pár, R. kat. (92-98 any. k. t.) élve 4 fiú, 3 leány — 7. (5 törvényes, 2 törvénytelen.) Agostai hitv. ev. (10 any. k. t.) élve 1 fiú. Született összesen 22 fiú, 19 leány — 41 gyermek. Meghalt ezen idő alatt 13 fiú, 15 nönemü — 28 egyén. Ezek közül ev. ref. 23, r. kath. 4; izr. 1.

— Az árvízveszély már komoly veszélylyel fenyegeti az ország némely pontját. A szegedi folyamánrukséghez érkezett sürgöny-tudósítások mindenfelől áradásokat jeleznek s ezek az áradások jóval nagyobb mérvűek, mint az utóbbi pár nap alatt voltak. Különben a Tiszánál nagy a vízemelkedés. — A vizázásoknál tegnap beállott változások a következők: A Körös Gyománál 3. a Szamos Szatmárnál 52, a Maros Aradnál 40 cm-teret áradt. A Tisza Mármaros-Szigetnél 8, Tokajnál 5, Szolnoknál 11, Szegednél 16, Török-Becsénél 9, Vásáros-Náménynél 25 cm-teret áradt. Szegednél tegnap 6-96 méterre állott a víz s valószínű, hogy nem sokára e éri, sőt túl is hágja a 7 méter magasságot. — A Maros erősebb áradásnak indult

Nagy Sándort vereségnek kitenni, a körülmények tekintetbe vételével meg nem állhat. Görgeynek úgy Korponay, mint az I. hadtest részéről jelentették, hogy 10—15,000 orosz van utban, azért parancsa nem vonatkozhatott az I. hadtest harczba beosztására az orosz főhadserg. Az oroszok fennebbi erejével szemben, tekintve azoknakjövátosságát és lassúságát, Nagy Sándor Korponayval, bátrán megkísérthettek volna valamit. Nagy hiba volt Nagy Sándor részéről, hogy az oroszok zömének támadását bevárta s az ütöközetet még akkor is folytatta, mikor a balszárnyára tett támadás visszaveretett. Ekkor elérkezett az idő a visszavonulás megkezdésére és hogy Nagy Sándor Máriássy és mások sürgetésére sem hátrált kellő időben, bizonyítja, a mit korábban mákacsul tagadtak, az is, hogy oly parancsokkal állott szemben, melynek, megemlékezve ama korábbi szemrehányásokra, hogy tulságosan óvatoss, minden áron és minden erőviszonyok mellett kötelességének tartotta engedelmesskedni. Görgeynek Nagy Sándorhoz intézett parancsa semmi esetre sem volt egészen korrekt; inkább célzásnak tűnik fel Nagy Sándor óvatosságára.

Mikor Nagy Sándor Debreczennél ütöközést vívott, Görgey Vámospéresen volt, honnan a jelentésre, melyet az első hadtesttől az ütöközét kimeneteléről keppott, aug. 3-án serege zömével Nagy-Létára indult, a hol csak déli pihenőt tartott s aztán Kis Marjúsz folytatta hátrálását, melyet néhány huszárszázad jobbra fedezett. Miután meggyőződött róla Görgey, hogy a nyáron vesztben kiszáradó Berettyó semmi védképes vonalat nem nyújt s e mellett attól tartott, hogy az oroszok, ha Nagy Sándor helyt nem áll, megelőzhetik őt Nagyvárad megszállásában: elhatározta, hogy még 4-ére virradóra éjjel Biharba vonul, hogy szükség esetén még az nap elérje Nagyváradot. Biharba érve megtudta azonban, hogy az oroszok első örjáratát csak 3-án este jelentek meg Berettyó-Ujfaluban. Erre elhatározta, hogy 4-én Biharban pihenőt tart, 5-én aztán bevonult onnan Nagyváradra, hol egyesült Nagy Sándor hadtestével.

Mivel azonban ez nem forgott veszélyben és Nagy Sándornak még mindig elég ideje volt kitérni az oroszok elől, minden alapot nélkülöz eme nézet. A másik, hogy Görgey személyes ellenségeskedésből szándékosan akarta

Arad alatt, úgy hogy az árterek már csaknem viz alatt vannak. A vízállás tegnap reggel 6 órakor 1.36 méter volt 0 pont felett, déli 12 órakor pedig 1.41 méter. — Tassról azt írják, hogy ott a Duna megáradt hullámai a napokban 30 malmot elsodortak. — Sepső Szent Györgyről is agasztó hírek érkeznek. — E hó 11-én éjjel a mikó ujlalusi, bükszádi és nagybacsoni határban nagy eső esett s e miatt az Ujlalusi- és Uzonkapatakok birtelene kiáradtak. A rohamosan jött ár több malomgátat elsodort s a megyei utat is sok helyütt jelentékenyen megrongálta úgy hogy a közlekedés veszélyessé vált. A csiki havasokon a hó még csak most olvad s a múlt napokban esett nagy esők után az Olt folyó vízállása annyira emelkedett, hogy a folyó több helyen kiöntött medréből. Ha az esőzések még tovább is tartanak, az Olt nagyfokú áradásától lehet tartani.

— Itt a fecske! A golyán kívül egyetlen egy madár sincs, a melyet oly örömmel üdvözlőne a nép, mint a fecskét, a tavasznak első, kedves hírnökét. Különösen örülnek a fecskének a csunya lányok, mert a ki először lát fecskét és elmondja azt a verset "Fecskét látok, sz plet hányok" az rögtön oly szép lesz, mint Tündér Ilona. Így van megírva a régi mesék könyveken és falun még mai napig is sok csunya kis lány szentül hisz ebben a babonában. Nos, hát most már a tisztelt poeta uraknak sem marad más hátra, mint a fecskéről zengeni díszkölteményeket, a melyeket ábrándoslelkű ifjak és hajadonok bátran elszavalhatnak, mert a fecskék valóban itt vannak, reggelenként látni őket a házak ereszai alatt, a mint szorgoskodva kinéznek maguknak a fészeknek való helyet.

— A "Kis Pipa"-ban mátl fogva Pap Gyuri bácsi helyett, ki a nagyerdei vendéglőben jár kedvébe a kirándulónak, Kemény János a gazda, a ki ott eddig főpincéretit teendőket végeztet, telve Gyuri bácsitól elsajátított temérdek szeretetreméltó sággal kifogyhatatlan előzékenységgel. Ez a gazdacsera a "Kis Pipa" jobbirnésemmi osorbát sem fog ejteni, mert hogy ne ejtsen arra Kemény Jánosnak legébrebb gondja leszen, a miben pár hét múlva egy aranyos kis menyecske is fog neki segítségére lenni.

— Népfelkelő tisztek kiképzése. Báró Fejérvay honvédelmi miniszter hírdetményt bocsátott ki, melyben a népfelkelő tiszti kijelölésre önként jelentkező állampolgárokkal szemben követendő eljárás szabályozza. E szerint népfelkelő tiszti kijelölésre igényt tarthatnak volt tisztek és altsztek, továbbá más állampolgárok kik a népfelkelő tanfolyamot megfelelő eredménnyel végzik. A népfelkelő tiszti előjegyzetésre csak azok tarthatnak igényt, kik nincsenek a hadsereg kötelékében, sorozás alá már nem kerülnek, pénzügyi örség 3 állami erdészeti szemelyzetéhez nem tartoznak. Pályázás a gyalogsághoz s lovassághoz történhet. Az állományi szöveben és irásban való tökéletes ismerete kívánatik. Csak annyi kérvény vétetik t-kintetbe, a mennyit a tiszti szükséglet fedezése igényel. Középvességeket, szolgák nem pályázhatnak. Azok az állampolgárok, kik a népfelkelő tiszti képző tanfolyamot elvégezték, a népfelkeléshez bizonyos sorrend szerint hadnagyokká fogják kijelölteni. A kik még ezután is kiképzés céljából öt év alatt kétszer és a honvédség őszi fegyvergyakorlatain önként és saját költségükön részt vesznek, vagy ha lovasok — ápril 14-től 30 ig egy honvéd-huszár századnál tiszthelyettesi szolgálatot teljesítenek, a népfelkelő hadnagyi kijelölésnél s kinevezésnél elsőbbségben részesülnek. — Minden évben július 17 én három heti népfelkelő tisztképző-tanfolyam fog nyitattni még pedig egy ósag számára: többeken között B.-Gyulán Debreczenben, N. Várad, Szatmár-Németiben, a népfelkelő lovassághoz pályázók számára pedig Budapest, Debreczen, Arad, Keekemét, Kassa, Vác, Pápa, Pécs, Marosvásárhely és Varasd városokban. A főlételre vonatkozó kérvények május 1-ig nyújtandók be a népfelkelő járásparancsnoksághoz, hol a pályázó tartózkodik. Ha tisztlé kevesebb a jelenlévő, a tanfolyam meg nem tartatik s a pályázók más városba mehetnek. A tanfolyam hallgatásán alatt a katonai fegyelem csak annyiban gyakoroltatik, hogy a kik ellene kihágás követnek el, azonnal elbocsátatnak s tiszti állásra igény ket elvesztik. Az oktatásra napoként 7 óra lesz kitéve.

— A rejtélyes kedves. A házbán összeszegtak bugták. A szobaleány olyan arccal járt és kelet, melyről világosan le lehetett olvasni azt a büs-ke tudatot: "Ha én beszélni akarnék, de sokat is mondhatnék!" A jó barátónk pikáns mosolylyal üdvözölték az elragadóan szép asszonyt, s a visszautasított imádók irigyen keresték az ismeretlen boldog férfit, akinek az sikerült, a miért ok olyan sokáig hiába pedtek és túrték magukat.

Hogy is ne! Noémi asszonyt, a bájos özvegyet eddig az egész város megközelíthetetlenked tartotta. Jéghidő maradt a leglángosabb szerelmi vallomásokra és nevette az ömlengéseket, melyekkel szívét ostromolták.

— Nincs szíve! — ez volt az általános vélemény.

— Elvitte magával a sírba a boldogult — hangzott a kisbbség pótvéleménye, melyet azonban a többség szkeptikus mosolylyal fogadott.

S most annyira megváltozott a helyzet, hogy a plühre esett Don Juanok már sorsolást terveznek egymás közt, ki legyen a szerencsés ismeretlenked utóda?

... Mi változtatta meg ennyire a nézeteket Noémi asszony megközelíthetlenségéről?

Épen egy hete ma, hogy a szoba leány esti homályban egy sugár fényalakot látott urnője öltözékéből hálósobájába osonni, s mikor — szobaleányok bevett szokása szerint — fülét a kulcslyukhoz szoritotta, egész jól hallotta a lány gerle hangon elszuggott gerliczebugást.

— Ah, Noémi, mennyire imádlak! Csak téged szeretlek és senkit mást e földön!

Világos, a szik'asziv megmozdul. Noémi asszonynak van valakije. Milyen felséges csémege ez a pletykaéhes kebelnek!

... S mégis hazug a hír, a mint tegnap este belibonyult. A szobaleány ismét látta a rejtélyes sugáralakú idegent urnője öltözök szobájából há szobájába osonni. Vissza emlékezve arra a fényes ígéretre, melyet egy elutasított imádó neki tett, ha kitudja a szerencsés kópé kilétét, megpróbálta a külön ellenállási képességét.

S ekkor csudálatos dolgokat látott és hallott.

A falon egy gyönyörű festmény függött mely Noémi asszony bükképmásá volt. S előtte térdelt férfi ruhában maga a szép asszony és rajongva tekinté második énjét, lány hangon suttozva:

— Ah, Noémi, mennyire imádlak! Csak téged szeretlek és senkit mást e földön!

... Ez az asszony önmagába a szerelmes. Mondjatok le ökrökre ti többi vetélytársak.

— Egy kényelemmel berendezett, szép urilak közel a piac-hoz kiadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

A rendőrségről.

- Jelentem alásan, begyűjttem!
- Hogy hívják kendet?
- Csóka Szabó János.
- Hol az idezője?
- Nincsen.
- Hát akkor minék jött be?
- Panaszra.
- Mondja.
- Megvertem az asszonyt.
- Miért verte meg?
- Mert keserű volt az orvoság, aztán nem akarta bevenni.
- Tovább.
- Az asszony aztán beszédte az orvoságot, meg is gyógyult tőle szerencsésen.
- Hát aztán mit akar ebből kihozni?
- Azt, hogy van-e érdemem a büntetésre?

x **Az egészségre vez, hogy mily hatással van az emberi testre, az a nagy közönség még igen keveset törődik. Nem tudják, hogy igen sok bajnak a rossz, a nem kellőleg kép ződött vér a szülő oka. Azoknak, a kik vér-szegénység, vértalános, sápkór, bőrkütsékek, aranyeres bajok miatt panaszokdnak, arról kellene gondoskodniok, hogy rendszer emésztés s táplálkozás által vértökét erősbítsék. Ily esetekben, köztudomás szerint, Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, melyek a gyógyszerterárakban dobozonkint 70 kr. kaphatók, nagybecsű szolgálatot tesznek s különösen a nők is kellemes hatásuk miatt minden egyéb szernél többre becsülik. De mindig, különösen a keresztutvére ügyelve, kell kérni a Brandt Richard gyógyszerész féle svájci labdacsokat, mert a családtag hiven utazóit s hasonló nével ellátott labdacsokat is árulnak. Szorosan ahhoz tartuk magunkat: hogy védőjegyük minden valódi doboz czimlőjén egy fehér kereszt vörös mezőben s ez elnevezés; Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, találhatók. Minden más fajta dobozt vissza kell utatani.**

x **Becsét veszti a legváasztékosabb étel is, ha nincsen étvágyunk. Az étvágy gerjesztésére úgy, mint mindennemű gyomor-bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe, „Egger dijualmazott Szoda Pasztilláit”. Kapható 25—50 fros eredeti dobozokban; következő gyógyszerterárakban: Muraközy Károly, Tamási Béla, Balász Ödön, Mihálovits István, Tóth Béla Góti Nándor, Örvényi Ottó, Dr. Rothschnek V. Emil Debreczenben. (Telephon összeköttetés.)**

vidéki társulatai közt a legelősebb lesz virágvasárnapról kezdve. Valentin igazgató Nyiregyházára beküldött jelentese szerint a társulat tagjai következők lesznek: Nők: Somlóé Vadnay Vilma I. operette és népszimnő primadonna. Arday Ida, drámai és vígjátéki szende, Klinger Ilona, operette, népszimnő énekes nő és vigj. naiva, Palotai Piroska, vígjátéki szende. Kopácsy Juliska, I. operette coloratur énekesnő. Lászné Etel, hőső és drámai anya. Lócserékné Gizella operette alt énekesnő és komika Rónaszékiné Irén, fiatal hőső és társalgási, Kocsis Etalka segéd énekesnő és társalgási. Tőkés Emília vígjátéki anya, Pádainé K. Antónia társalgási és komikáné. — Abrányi Mari, Tihanyi Katica, Dorsay Lia, Hegyessy Gyuláné, Havy Lajosné, Salinka Mariska, Kovács Fanni, Egyed Aranka, Egyed Margit, Tájberti Ida Csengeri Fldrika kardalnokok segéd színésznők Férfiak: Balassa Jenő, operette buffő és kedélyes apa. Somló Sándor, Iyrai és drámai szerelmes. Haday Sándor, I népszimnőénekes és operette bariton. Hegyessy Gyula, komikus. Hatvani Eda, bariton és nuturbursch. Molnár László, hős szerelmes. Mándoky Béla, hős és drámai apaszínész. Püspöky Imre, kedélyes apa és operette buffő. Péchy Kálmán, Iyrai szerelmes és bonvivant. Rónaszéki Gusztáv, első komikus és operette rendező. Karacs Imre, operette tenorista. Vedress Gyula, intikus és kedélyes apa. Rakodczay Pál, művezető. Valentin Lajos, igazgató és első operette tenorista. — Gulyás Mihály, Gyöngyössi Viktor, Juhay József, Czákó Vilmos, Antalffy Antal, Mátray Endre, Németi József, Szabó József, Szabó László, Nagy József, Szentess János kardalnokok és segéd színészek.

Zenekar: Delin Henrik, karmester, Blamhoffer János, zenekarigazgató, Gibl Ferencz, Andorffy Ferencz, Duschenes R. Cserny József, Huisz Máttyás, Rudolf Tivadar, Stáva Jakab, Konirsch József, Walter István, zenekari tagok. — Ugyelő: Havy Lajos, Czeglédi Andor. Pénztárnok: Szabó László. — Ruhatárnok: Wittkovszky Imre. — Díszmester: Kun András, két segéddel. — Fodrász Martinyi Lajos, egy segéddel. — Kelékes és szimphordó: Tóth István, két segéddel. Nyiregyházán a következő ujdonságok kerülnek színe: Czifra Juczi, Egér, Szegény Rádóné, Siser, Rezervisták, Kokó király, Uzai gyöngy, Magdaska öröksége, Pipacsosz, Kisvárosi hírességek, Thurán Anna, Válás után, Czinka Panna, Szitakötő, Ingenyélők, Titkos eskő, Clemenceau, Asszonyok bőne, Hítves A régi közl műsoron lesz, Kis herceg, Koldus diák, Czigány báró, Mikádó, Kapitány kisasszony, Eleven ördög, Királyfogás, Suhancz, Nebántsvirág, Kékszakálu herceg, Boccaeció, Kertész leány, Színházi képtelenség, Lili, Nihilis, Színházak, Nöemancipáció, Buzavirág. Háromszéki leányok.

Az aradi szintársulat válsága. Aradon, a mely város pedig az ő nagyszámú erős intelligentiája által Kolozsvár és Debreczen mellett a legjobb téli álmósa volt a vidéki szintársulatnak, a szezon az idén csufosan végződik. A társulat a legkétségbeesettebb helyzetbe jutott. Mozsonyi képtelenség bizonyult az aradi magas igények kielégítésére. A szintársulat hajóját slendrián módon kormányozta. Ujdonságokat épen igen adott; vendégszerelések nem voltak; a publicumot ócskaságokkal traktálta, azok is készületlen, figyelmeztelen előadásban kerültek színe; a miért közönség és saját egyformán elpartolt a szerencsét en társulattól. A válságról az „Aradi Köz.” ezeket írja: „Tény az, — a mit tagadni nem lehet és a minék elhallgatásával csak kárt okoznánk az ügynek, — hogy Mozsonyi teljes anyagizavarek közt van. Elmében lévő tagjainak hátralékát fizetni nem tudja és ezek a legnagyobb mértékben helyzetben várnak a bizonytalanságra. Az új tagok nem érkezhettek meg, mert a kellő előleget Mozsonyi nem képes fizetni. A Makóra való utazás költségei is csak neményben vannak meg, mivel Mozsonyi nem hajlandó s-nki pénzzel segíyezni akkora összegig, mint a mire égtő szüksége van. Ebben a kétségbeesett helyzetben tartották a társulat tagjai szombaton este az első értekezletet a végett, hogy a konzorziummal alakulás ügyét megbeszéljék. Megállapodásra azonban még tegnap délután sem tudtak jutni. Nagy baj az, hogy egy része a társulatnak az aradi színházat is szeretné a konzorzium által kivétni jóvőre. Ez pedig képtelenség. Az igenis lehetséges volna, hogy a konzorzium a magájárára rendezzen még vagy tíz előadást a színházban, hogy aztán további utazhasson Makóra. Egy másik bajuk az, hogy Pajor Emília csak a makói előadások tartamára mehetne a konzorziummal, mert június elsőjélő Krasznayhoz köli szerződése. A társulati tagok az értekezletet folytatják és azon igyekeznek, hogy minél előbb alakuljon a konzorzium és hogy a Mozsonyi kezéből vétessék ki a társulat vezetéseinek joga, mivel a szerződéseket semmi tekintetben nem tartja be. Most csak még azt a megjegyzést tesszük, hogy a szintársulat központi igazgatótanácsa fényes elégtelt nyert Mozsonyi ismételt szegyenletes fiaszkója által, mert az igazgató tanács óva intette Arad városát, hogy ne adja ki a színházat Mozsonyinak és ennek daczárta tette meg a szüligyi bizottság Mozsonyit aradi direktornak.”

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, 1889. ápril hó 17-én, páros bérlet szünetben.

BLAHA LUIZA asszony

a budapesti népszínház elsőrendű tagjának második vendégjátékául:

A S U H A N C Z.

Operette Kontitol.

Felelős szerkesztő és kiadó lapu ajdonos: **Vértési Arnold.**

Főmunkatárs: **Kereczag Vilmos**

Farbige Seidenstoffe von 60 kr.

bis. fl. 7.65 p. Meter — glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben und Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik Dépot G. Henneberg (k. und k. Hoflieferant, Zürich) Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Legnagyobb választék lakás berendezési cikkekben u. m.

szőnyegek, függönyök, butorkelmék, ágy- és asztalterítők, paplanok és matrácok, viaszos butorvászon és parketek.

LYNOLEUM.

Indiai gyékények, coccus futó és lábtörők.

Alkalmi vétel folytán tetemes lezállított áron ajánljuk:

színes korosztoskos keleti függönyöket, ágy és asztal terítőket.

Újdonságok: Axminster, Brüssel, Tapestry, Smyrna, Bagdad, Mekka, Emir, Daghestan, Sumak, Turkestan, Kyman szőnyegek, szövetek és függönyökben

Kunz József és társánál
Debreczen, kistemplom-bazár.

Füloleaj

kivonat es. kir. másodorvos Dr. Schipektől, ez olaj kitűnő és biztos hatása számos autoritástól évek óta dicserettel előmmerített, miután minden veleszületett sükettséget meggyógyít, nehézhallást, fülzúgást, és egyáltalán minden fülbetegséget rögtön megszüntet. Használati utasítással kapható 1 fnt 50 krért Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerterárában (Telephon álmósa.)

VÉGHLES

VERA-forrás

Hazánk legtisztább legolcsobb és legjobb szénsavdus, égvégyes **SAVANYUVIZE.**

Véghles-Szalainán (Zólyomgye.) Fő aktár Debreczen és Vidéke részére:

Geréby Fülöp
urnál, DEBRECZENBEN.

ELSŐ

autotypiai műintézet

Magyarországon

az Angerer-féle szabadalom tulajdonosa

Weinwurm Antal

Budapest, Károly utca 3. szám,

készít mindennemű fényképet és horganymaratási duczot, képes lapok, élelapok, divatlapok, naptárak, valamint kereskedelmi nyomtatványok, árjegyzékek, számlák stb. részére, az Angerer-féle szabadalom szerint, mint ezen s abadalom kizárólagos tulajdonosa Magyarországon. Árszámítás a legjutányosabb.

Színház.

BlaHa Luiza a népszínház divája, a magyar színpad büszkesége tegnap városunkba érkezett, hogy itt három estére terjedő vendégjátékait ma megkezdje. Megannyi ünneppal az a depr. színpad számára valahányszor a nagy művésznő itt megjelenik. Valóságos lázba hozza a közönséget nemcsak városunkban, de a környéken is, s a vidékiek szeretnek ide seregni, hogy a művésznő páratlan művésztetésben s gyönyörű énekében gyönyörködhesseken. Ezáltal a művésznő legújabb szerepeiben lép fel, mind olyan ez, a minék híre rég eljutott mi hozzánk is, s a melyekben ben rég vágytunk ott látni. Ma az „Ingenyélők”-ben játssa a Pestre jutott fausi kis leányt, holnap a Suhanczban a pajkoskodó, s esítőtörkőn az Uzai gyöngyben fogjuk élvezni hatalmas alakítását. A színházi pénztár ma egész nap ostromnak volt kitéve.

A depr. szintársulat minden elfogulatlanul itélő őszinte ítélete szerint az ország összes

Bérbeadó.

A székellyhídi vasúti állomásnak szemben újonnan épült restauráció, mely két berendezett étteremből, egy vendégszobából és a bérlő részére 2 szoba, konyha, kamara, bor és jégveremből áll, hozzá tartozandó dísz és konyhakerttel valamint fedett tekepályával ellátva, a székellyhídi uradalom által bérbe adandó.

A vonat közlekedés Nvárad Székellyhid Éri-Mihályfalva és Székellyhid-Margittára akkép közlekedik, hogy reggel, dében és este a székellyhídi állomáson keresztülérkezik.

1096. sz.
1889. tk.

Arverési hirdetm. kivonat.

A p-ladányi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Pap István és érdektársai végrehajtást szenvedő elleni 82 fnt 04 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a p-ladányi kir. járásbíró) területén lévő nádudvari 607. sz. tjkönyvi A. I. 1-3. sor 665. 1579. és 2882. hrszámú ingatlanra az árverést 374 fntban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi június hó 18-ik napján délelőtt 8 órakor Nádudvar község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 37 fnt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt P-Ladányban a kir. Járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1889. márczius hó 29. napján.

László
kir. albiró.

2857.
1889 tk.

Arverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak az elhalt Balázs Gábor és neje Poczos Erzsébet ismeretlen örökösök ügyében, végrehajtást szenvedő elleni 134 fnt 26 $\frac{1}{2}$ kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő H-Vámos-Pécs község határában fekvő a v.-pécsi 406. sztkönyben A. I. 426. 1414. 1759. 1780. 1810. 2293. 3064. 3686. 3814. 5090. 5112. 5322. 5345. 7141. 7184. 7970. 8153. 8194. hrsz. alatt felvett ingatlanokra az árverést 644 fntban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi június hó 12-ik napján délelőtt 11 órakor H-Vámos-Pécs község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 69 forint 40 krt az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1889. évi márczius hó 31. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bíró.

ADLER RÓZA

divatárusnő Budapestről.

Ajánlja

női és leány-gyermek kalap raktárát

különös olcsó árakban,
itt helyben a vásártéren a Nagy-Becsi utca sarkán.

Mauthner-féle kiállítási fűmagkeveréket
Mauthner-féle margitszigeti fűmagkeveréket
finom, egész rövidszálú eredeti angol perjét
(*Lolium perenne tenue*)
ajánl

MAUTHNER ÖDÖN

MAGKERESKEDÉSE

III József főherceg ö. cs. és kir. fensége udvari szállítója III

BUDAPESTEN Koronaherczeg-utca 18. sz.

A fenti 3 fűmag czégem elsőrendű különlegességét képezi s a szerfelett kitünő minőség legfényesebb bizonyítéka az, hogy az általános országos kiállítás összes pázsitrészei csakis kiállítási fűmagkeverékből létesítettek, valamint ama körülmény, hogy Budapest főváros összes nyilvános területei és kertjei valamint a Margitsziget részére szükséges fűmagvakat már évek hosszu során át kizárólag csak czégem szállítja.

A főárjegyzék 160 oldalra terjed melyben vagy 600 ábra könynebbít az egyes czikke megválasztását, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvnyes savanyvíz raktára Debreczen s vidékére.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreceni fióktetep áru csarnoka

ajánl legjobb minőségű szepességű főzelékekkel,
boszniai szilvát, szilva izet, pergetett és keretmézet,
különbféle friss minőségű
sajtokat, lipthó-turót.
Magyarádi, ménesi szegszárdi, egri, (bikavér) sashegyi-szomoródní,
tokaji asszu gyógy borokat,
csira képeességükért kezesség mellett
gazdasági és konyha kerti magvakat;
különösen pedig
oberndorfi takarmányrépa magot,
francia és magyar luczernát

legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni fióktetep áru csarnoka. Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvnyes savanyvíz raktára Debreczen és vidékére.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

Padlózatok számára:

Keil Alajos

Padlózat-fénymázát

Bécsből

mint legkittünőbb mázólo-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép fényes és tartós, — 1 nagy palaczk ára 1 fnt 35 kr.

— 1 kis " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szert kemény padló számára, — 1 köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi és Kalenda.

DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről a hol raktárak nincsenek Alois Keil, Wien IV. Resselgasse 5. gyári raktárakban intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 fnt. o. é.

Nines többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghust gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését megátolja; a szájbízt azonnal megszünteti napontai használatnál

cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világhírű Anatherin szájbize

kéts er oly nagy palaczkokban mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.
Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztántartására és a foghús megerősítésére.
Dr. POPP fogpora mely a legjobb és legfinomabb szappan, mindenn emü börkütték ellen és különösen fülkibőz.
Dr. POPP növényesszappana (szappan) (nem glicerin) A legújabb és a legfinomabb (paua) divatpipere szappanok. A bőrt bársnyinonmá teszik.

Árak: Anatherin-szájbiz 50 kr., 1 fnt és 1.40 kr. Anatherin fogpaszta tégelyben 1 fnt 22 kr. Aromatikus fogpaszta 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Növényesszappan 30 kr. Napraforgó-szappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr. E szerk kaphatók: DEBRECZENBEN: Dr. Rothschnek, Mihalovits I., Tamássy B., Örvényi O., Tóth B., Muraközy K. és Balás Ö. gyógyszerészeknél és Csanak J., Geréby F. Szepessy és Kalenda, Kraitz Gy., Baum M., Weisz A. és Stern A. és Testvére kereskedésében.

Dr. POPP J. G. udv. fogorvos urnak.

Cs. és kir. kiz. szabadalmazott Anatherin szájbizét vegyészeti tan. mihelyben a legszorgosabb vegyi vizsgálatnak vettem alá, melynek eredménye, hogy:

Anatherin szájbize kizárólag a legjobb minőségű alkotórészekből áll, melyek a nékik tulajdonított gyógyerővel teljes mértékben bírnak és tudományos tapasztalatok alapján kellő szakértelemmel vannak összeállítva úgy hogy a szájbizek használata bármily fog és szájbajoknál általában az igazsághoz képest bárkinek legmelegebben ajánlható.

Dr. WERNER

a boroszlói vegyészeti intézet igazgatója, gyógyszerész és hites vegyész